

Framgångsrik utveckling av mountainbike- och vandringsleder

– 15 lärdomar från 39
utvecklingsprojekt

RAPPORTEN BESTÄLLD AV

OXFORD
RESEARCH

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

Rapporten är framtagen av Oxford Research på uppdrag av Tillväxtverket

Rapportnummer:0521, ISBN-nummer:978-91-90068-13-7

Oxford Research, augusti 2025

Författare: Roe Lindrågen Vatne, Mikael Lundqvist

Bilder från unsplash.com

Oxford Research är ett nordiskt konsultföretag inom samhällsanalys. Vi är experter på analys, utvärdering och strategiutveckling för samhällsaktörer på kommunal, regional, nationell, nordisk och EU-nivå. Vår vision är *kunskap för ett bättre samhälle*.

I framtagandet av rapporten har vi samarbetat med naturvägledaren Kenneth Joelsson på företaget **Mindtrekking**. Kenneth är expert på ledutveckling och har kommit med råd och inspel på rapporten.

Läs mer på <https://oxfordresearch.se> och <https://mindtrekking.se>.

Bakgrund

Tillväxtverket har under åren 2021 till 2025 förvaltat ett stöd på cirka 100 miljoner kronor till [investeringar i infrastruktur för turism och rekreation](#). Stödet har gått till fysisk infrastruktur på mountainbike- och vandringsleder. Totalt har myndigheten beviljat 39 projekt som investerat i upprustning och utveckling av mountainbike- och vandringsleder runt om i Sverige.¹ Pengarna har använts för att rusta upp och utveckla flera hundra kilometer led, bygga spänger, broar och trappor, vindskydd och grillplatser, med mera.

¹ Se Bilaga: Projekt som mottagit stöd från Tillväxtverket för en tabell i vilken samtliga projekt, dess ägare, region och slutgiltigt beviljat belopp framgår.

Oxford Research har under våren 2025 haft i uppdrag av Tillväxtverket att utvärdera stödet och de 39 projekten. En del i Oxford Researchs uppdrag har varit att sammanställa lärdomar från projekten, vilka vi presenterar i den här rapporten.

Så här har vi tagit fram rapporten

Lärdomarna som vi presenterar i rapporten baserar vi på följande datainsamling och analys:

- Över **200 projekt- och programdokument** från projekten och Tillväxtverkets stöd har gått igenom och analyserats utifrån de lärdomar som projekten gjort.
- Representanter för samtliga **39 projekt har intervjuats** om vilka lärdomar de gjort i arbetet, utifrån utmaningar projekten stött på och smart hantering av dessa.
- **Dialog har förts med Tillväxtverket**, som har förvaltat stödet, och **Naturvårdsverket**, som har regeringsuppdrag inom naturturism och ledutveckling.
- **Presentationer** av lärdomar har hållits vid två tillfällen: dels på Vandringsledsforum i Västerås den 14 maj 2025 för vandringsledsaktörer, dels digitalt den 23 maj 2025 för projekten som fått finansiering från Tillväxtverket. Vid båda tillfällena har vi samlat in synpunkter från åhörarna som vi arbetat in i den här rapporten.

Det samlade underlaget har sammanställts och analyserats för att landa i de lärdomar som vi presenterar i den här rapporten.

Rapportens upplägg och användning

Syftet med rapporten är att samla och sprida lärdomar om framgångsrik ledutveckling. Eftersom lärandet fokuserar på ledutveckling i **projektform** har vi valt att strukturera lärdomarna på följande tre projektfaser:

- 1) Förberedelser
- 2) Genomförande
- 3) Tillvaratagande

I varje projektfas presenterar vi **5 lärdomar i form av verb** för smart agerande i den aktuella fasen, totalt 15 verb. Därav rapportens titel: *15 lärdomar från 39 utvecklingsprojekt*.

Lärdomarna är generella och kan tillämpas på utveckling av **både mountainbike- och vandringsleder**. De riktar sig till aktörer runt om i Sverige och i andra nordiska länder som arbetar med att samordna, förvalta och utveckla mountainbike- och vandringsleder. Till exempel i form av regionalt utvecklingsansvariga organisationer, kommuner samt ideella och ekonomiska föreningar.

Rapporten ska ses som **ett komplement till befintliga ramverk**, riktlinjer och guider för mountainbike- och vandringsleder. Till exempel [Nationellt ramverk för vandringsleder](#), kartläggningen [Att utveckla leder för mountainbike](#) och Cykelfrämjandes handböcker och tips för att utveckla mountainbike-leder. Dessa har vi studerat som en del i framtagandet av rapporten.

I rutorna nedan sammanfattar vi de **15 lärdomarna från 39 projekt** för att utveckla mountainbike- och vandringsleder. I efterföljande avsnitt beskriver vi lärdomarna i mer detalj.

Förberedelser

- Involvera
- Engagera
- Analysera
- Utforma
- Förankra

Genomförande

- Led aktivt
- Samarbeta
- Samverka
- Dokumentera
- Var flexibel

Tillvaratagande

- Kommunicera
- Förankra
- Finansiera
- Förvalta
- Följ upp

A full-page background image showing a mountain biker in a forest. The rider is wearing a dark helmet, a maroon t-shirt, and black shorts. They are leaning forward, navigating a dirt trail that curves around a large tree. The forest is dense with green foliage and tall trees. The lighting is soft, suggesting a shaded forest environment.

Fas 1: Förberedelser

- Involvera
- Engagera
- Analysera
- Utforma
- Förankra

Ett projekt för ledutveckling börjar med förberedelserna inför att själva utvecklingsarbetet ska genomföras. Varje projekt är unikt och har olika förutsättningarna i förberedelsefasen. Förutsättningarna att förbereda inför projektstart kan även skilja sig åt beroende på vilken finansiering som används och hur den är utformad. Detta påverkar vilka lärdomar som är särskilt viktiga att ta hänsyn till i arbetet.

Med stöd i vår analys av de 39 projekten vill vi framhålla följande fem lärdomar om **förberedelsefasen**.

1. Involvera

Att tidigt **involvera** ett stort antal berörda aktörer i lokalsamhället är a och o i ledutvecklingsprojekt. Det sparar tid och minimerar risker senare i genomförandet, visar vår analys av projekten som Tillväxtverket finansierat.

Aktörer som är särskilt viktiga att involvera i ett tidigt skede är:

- Markägare
- Föreningar
- Företag
- Ledutövare

Markägare, framför allt privata markägare, är viktiga att involvera i ett tidigt skede, eftersom dessa kan vara många till antalet, ibland svåra att få tag på, och helt avgörande för var den fysiska leden går att dra och vilka investeringar som går att göra. Med markägare är det rekommenderat att sluta **skriftliga överenskommelser**, för att skapa tydlighet om vad som gäller.

I flera av projekten bjöd projektgruppen in markägare och andra intressenter till **diskussionsgrupper** för att informera om det kommande arbetet och ge möjlighet att påverka utformningen av ledutvecklingen.

Föreningar och företag kan både dra nytta av och skapa mervärde kring den utvecklade leden. Att tidigt få deras synpunkter borgar för ledutveckling som skapar ömsesidiga nyttor för både föreningarna och företagen samt för de som nyttjar leden. Det kan även vara klokt att involvera **ledutövare** i den tilltänkta målgruppen direkt – redan i det förberedande arbetet (se mer om målgrupper i **4. Utforma**).

I de fall den som ansvarar för ledutvecklingen inte har mandat och resurser att själv kommunicera om, marknadsföra och förvalta leden är det viktigt att tidigt koppla på **destinationsbolag, regionalt utvecklingsansvariga organisationer och/eller kommuner**, som har detta i sitt uppdrag.

2. Engagera

Att tidigt **engagera** aktörer och personer i och utanför projektorganisationen är viktigt för att säkerställa att det finns kapacitet och engagemang i organisationerna som ska bidra i arbetet.

Framför allt är det viktigt att **säkerställa att det finns resurser** och rätt kompetenser avsatta internt i de organisationer som ska vara med och genomföra utvecklingsarbetet. Till exempel i form av kompetenser och kunskap om praktisk ledutveckling, offentlig upphandling, kommunikation samt turism och besöksnäring. Säkerställda resurser är särskilt viktiga i resurssvaga organisationer som ideella och ekonomiska föreningar samt i kommuner och andra organisationer som kan drabbas av nedskärningar med kort varsel.

Engagemang behöver skapas, inte bara hos de som arbetar aktivt med ledutveckling i projektet, utan också genom en **kartläggning av ytterligare funktioner och personer** i exempelvis kommuner eller på regionalt utvecklingsansvariga organisationer som kan bidra till att ledutvecklingen blir framgångsrik. Det kan till exempel handla om personer på ledningsnivå, kommunikatörer, GIS-analytiker,

näringslivsfrämjare, folkhälsostategier, med flera, som kan bidra i arbetet eller genom att säkerställa spridning och fortsatt finansiering av ledens förvaltning vid projektslut.

Utanför projektorganisationen behöver **relevanta leverantörer engageras** i ett tidigt skede för att tid inte ska gå till det under själva genomförandet. Framför allt handlar det om företag och personer med specifika sakkunskaper för att genomföra de byggnationer som planeras i projektet, av exempelvis vindskydd, spänger, broar och downhill-rampar, med flera specifika kunskaper. Erfarenheten från projekten som Tillväxtverket finansierat är att dessa byggnationer kräver kunskap och erfarenhet som kan vara svår att få tag på i vissa delar av landet.

Mountainbike-leder ställer särskilda krav på erfarenhet och kompetens hos den eller de som är med och utvecklar leden, både av mountainbike-cykling och att utföra utvecklingsarbete på mountainbike-leder. Det är därför viktigt att rätt personer identifieras och engageras innan arbetet kommer i gång.

3. Analysera

Att grundligt analysera behov, målgrupper och målsättningar är, i den mån förutsättningar för detta finns, viktigt för ett kvalitativt och effektivt genomförande.

Allra helst bör analysarbete och inventering av behov **genomföras löpande** inom ramen för förvaltningen och skötseln av leden, som en del i den återkommande kontrollen av leden. Om detta inte görs kan en riktad analys behöva göras i förberedelsefasen.

Analysen bör innehålla en **riskanalys** av oväntade omständigheter som kan tänkas uppstå i genomförandet och en strategi för att hantera dessa. Det kan exempelvis handla om risker kopplat till:

- Kompetenser och resurser i projektorganisationen

- Tillgång till leverantörer
- Tekniskt krävande byggnationer
- Avtal med markägare
- Tillstånd för byggnationer
- Säsongs- och väderrelaterade omständigheter
- Tillvaratagande och fortsatt finansiering av leden

Det är viktigt att **bygga vidare på dokumenterad kunskap** från tidigare projekt lokalt, regionalt eller nationellt. Till exempel i form av den här rapporten samt andra ramverk, riktlinjer och guider för utveckling av mountainbike- och vandringsleder. På så sätt går det att undvika att misslyckanden uppstår i genomförandet och att styra mot att gällande kvalitetskriterier för leder uppnås. En del i att bygga vidare på dokumenterad kunskap är att efterforska innovativa lösningar som tillämpats i andra delar av Sverige, till exempel genom att nyttja plattformen som är kopplad till *Nationellt ramverk för vandringsleder*.

4. Utforma

Att utforma projektet med utgångspunkt i *Nationellt ramverk för vandringsleder* och de riktlinjer och praktiska tips för ledutveckling som Cykelfrämjandet tagit fram är avgörande för att uppnå kvalitet i utvecklingsarbetet.

Det säger sig självt, men planerade åtgärder måste utgå från faktiska behovet av upprustning och/eller utveckling ute på leden. Det vill säga behov som påvisats i det förberedande analysarbetet.

En viktig del i utformningen av projektet är därutöver att **tydliggöra vilket mål som är överordnat** för ledutvecklingen. Handlar det om att främja folkhälsa i allmänhet, genom att fler personer nyttjar leden, eller ska den utvecklade leden framför allt främja affärs- och produktutveckling i besöksnäringens företag längs leden? Att vara tydlig om det överordnade målet är viktigt eftersom det kan påverka detaljer i

genomförandet, vilka som involveras i olika skeden och hur själva leden dras (om arbetet innefattar att dra om ledsträckor, till exempel via boenden).

En annan viktig del i utformningen av projektet är att **tydliggöra vilken eller vilka målgrupper** som leden som helhet, eller utvecklingsarbetet specifikt, riktar sig till. I arbete med turism och besöksnäring är det vanligt att ta fram så kallade *personas*, det vill säga en ungefärlig beskrivning av den eller de potentiella personer eller grupper som ska nyttja leden framöver. *Personas* kan användas som grund för både själva ledutvecklingen och omkringliggande utveckling av exempelvis kommunikation om leden och transporter till och från leden.

Tillgänglighet i bred bemärkelse, inte bara sett till transporter utan även sett till kommunikation och framkomlighet, är viktigt att beakta i utformningen av projektet och i övriga faser av ledutvecklingen.

5. Förankra

Att **förankra** arbetet är viktigt i samtliga faser, inte minst i den inledande fasen, för att borga för ett hållbart tillvaratagande av leden i den avslutande fasen.

Förankring kan bland annat innefatta att uttryckligen beskriva **ledutvecklingens koppling till uppsatta mål i lokala, regionala och nationella styrdokument**. Till exempel regionala utvecklingsstrategier (RUS) och kommunala attraktions- och näringslivsstrategier. Med kopplingarna beskrivna och motiverade i projektansökningar är sannolikheten större att få fortsatt finansiering efter avslutat projekt.

Försök tänka på **ledutvecklingen ur ett större perspektiv** – vilken politisk och samhällslig kontext fogar ledutvecklingen och leden i? Utvecklar vi leden för att locka fler boende till vår kommun? För att utbilda om lokalsamhällets kulturhistoria? Eller för att primärt locka inhemska och/eller utländska besökare till regionen, och i förlängningen

öka logiintäkterna och omsättningen inom besöksnäringen? Svaret på dessa frågor har betydelse för vilka personer på ledningsnivå, vilka politiker och vilken nämnd som ska uppvaktas under arbetets gång.

Fas 2: Genomförande

- Led aktivt
- Samarbeta
- Samverka
- Dokumentera
- Var flexibel

När förberedelserna är avslutade är det dags att sätta i gång med själva utvecklingsarbetet, genom att upphandla material och leverantörer som kan genomföra byggnationer och andra åtgärder längs leden. Precis som i förberedelsefasen är varje projekt unikt sett till vilka behov som finns och vilken utveckling som ska genomföras. Detta påverkar vilka lärdomar som är särskilt viktiga att ta hänsyn till i arbetet.

Med stöd i vår analys av de 39 projekten vill vi framhålla följande fem (5) lärdomar om **genomförandefasen**.

1. Led aktivt

Att som projektledare **leda utvecklingsarbetet aktivt**, med stor närvaro ute i fältet, är viktigt för att undvika misstag och för att säkerställa att projektet styr mot förväntade resultat.

Det är viktigt för projektledaren att vara **aktiv och närvarande ute på leden** och i kontakten med leverantörer som utför arbetet. Ett närvarande projektledarskap bidrar till tydliga förväntningar på leverantörerna, kontroll av utfört arbete direkt efter att arbetet utförts, och därmed att eventuella oklarheter och kostsamma misstag kan undvikas.

I projektledningen och uppföljningen av det utförda arbetet på leden är **kvalitetskriterierna** i *Nationellt ramverk för vandringsleder* och Cykelfrämjandets riktlinjer för mountainbike-leder projektledarens främsta verktyg.

Ett aktivt och närvarande ledarskap är även viktigt i **kontakten med markägare** och andra intressenter längs leden, som förhoppningsvis har ett förtroende för projektledaren från förberedelsefasen.

2. Samarbeta

Att **samarbeta** aktivt med aktörerna och personerna internt i projektorganisationen är viktigt för att upprätthålla det engagemang som byggdes upp i förberedelsefasen.

Erfarenheten från de 39 projekten är att det främjar genomförandet om projektledaren **regelbundet genomför avstämningar och löpande delar med sig av resultat** till projektparterna. Särskilt viktigt är detta i större samverkansprojekt med flera deltagande parter, typiskt sett projekt under ledning av en regionalt utvecklingsansvarig organisation och med flera kommuner som medverkar i arbetet.

I de fall projektet leds av en organisation med mycket kunskap om ledutveckling är det även viktigt att projektledaren **stimulerar lärande bland projektparterna**, i syfte att stärka deras kapacitet och främja projektets långsiktiga tillvaratagande.

3. Samverka

Att **samverka** aktivt med aktörer utanför projektet och löpande förankra framsteg i projektet har också visat sig viktigt i de 39 projekt som Tillväxtverket finansierat.

Framför allt är **markägare en viktig aktörsgrupp** att samverka och dela resultat med löpande. Det kan upplevas tidskrävande att löpande hålla markägare uppdaterade om hur det går i projektet men det är tid som projektet sparar in om det annars skulle uppstå problem i kontakten med markägare.

Att **samverka med andra aktörer i lokalsamhället** längs leden, som ledföreningar, ideella föreningar och lokala näringsidkare kring leden, kan skapa mervärden i ledutvecklingen. Till exempel kan projekt ta hjälp av lokala föreningar att samla information om lokal kulturhistoria som man sedan kan informera om längs leden.

Det kan även vara smart att ha en dialog med och **lära av hur man gjort i andra närliggande kommuner**, i och utanför länet. Exempelvis för att harmonisera ledens grafiska uttryck och hitta kopplingar som bidrar till ett mervärde för de som nyttjar leden.

4. Dokumentera

Att **dokumentera** för mycket hellre än för lite är en lärdom från de 39 projekt som Tillväxtverket finansierat. Inte minst för att undvika personberoende och att uppstartssträckan blir lång om det – av olika skäl – sker byten av personal under arbetets gång.

Dokumentation som är viktig att ha enligt ledaktörerna är:

- Projektplan med roll- och ansvarsfördelning
- Arbets- och tidsplan
- Utförliga avtal
- Fakturor som specificerar material och arbetstid i detalj
- Referat och anteckningar från möten och andra aktiviteter

Dokumentationen, särskilt av avtal och innehåll i fakturor, behöver följa de **krav som finansiären ställer**. Det är därför viktigt att känna till dessa på förhand så att all relevant information finns med från början.

Som projektägare i samverkansprojekt kan det vara klokt att **harmonisera den interna redovisningen** och rapporteringen med hjälp av mallar. Antingen egna mallar, mallar som finansiären tillhandahåller eller med hjälp av de mallar som finns i *Nationellt ramverk för vandringsleder*.

Det kan vara en bra idé att **skriva en detaljerad projektdagbok** löpande under genomförandet. Både som stöd för projektledaren i hets arbete, som underlag för återslagteringen till projektgruppen (se **Samarbete**) och återslagteringen till eventuella externa finansiärer samt i kommunikationen om leden efter avslutat projekt.

Projektdagboken kan även användas vid "onboarding" av nya medarbetare i projektorganisationen.

5. Var flexibel

Att **vara flexibel** och förberedd på oförutsedda händelser är helt nödvändigt i ledutvecklingsprojekt.

Exempel på **oförutsedda händelser** kan vara väder- och säsongrelaterade omständigheter, problem och fördröjningar kopplade till tillstånd för planerade byggnationer, intressenter i form av markägare som säger nej till uppsatta planer eller projektparter som inte har kapacitet och/eller kompetens att genomföra det arbete man åtagit sig, samt plötsliga organisationsförändringar bland medverkande projektparter..

Det är viktigt att ta höjd för att **vissa investeringar och byggnationer innehåller mer risk** än andra. Till exempel broar, som kan vara tekniskt utmanande att bygga. Även annan byggnation som kräver tillstånd för vattenverksamhet kan vara riskfylld om tillståndprocesser drar ut på tiden.

Andra tillståndprocesser hos exempelvis kommuner kan också vara tidskrävande, vilket kan vara en utmaning när man upphandlar leverantörer som ska utföra arbetet. Det kan därför vara smart att **skriva in klausuler i avtalen** med leverantörer om att avtalat arbete är beroende av godkänt svar på de tillstånd som söks.

A person wearing a white helmet, a blue short-sleeved shirt, dark shorts, and a backpack is riding an orange mountain bike on a dirt trail. The person is leaning forward, and the bike is kicking up a cloud of dust. The background is a blurred dirt trail with some green vegetation.

Fas 3: Tillvaratagande

- Kommunícera
- Förankra
- Finansiera
- Förvalta
- Följ upp

När genomförandet av projektet börjar lida mot sitt slut är det viktigt att börja tänka på tillvaratagandet – hur leden ska kommuniceras, finansieras och förankras för fortsatt förvaltning och för att säkerställa att den används av den målgrupp som man identifierade i förberedelsefasen.

Med stöd i vår analys av de 39 projekten vill vi framhålla följande fem (5) lärdomar om **tillvaratagandefasen**.

1. Kommunicera

Att någon eller några **kommunicerar** om och marknadsför leden är helt avgörande för att aktuella målgrupper och andra ska få kännedom om att leden finns och börjar nyttja den.

I enlighet med *Nationellt ramverk för vandringsleder* bör **information om leden finnas tillgänglig på minst svenska** och engelska, digitalt och analogt. Beroende på vilken eller vilka målgrupper man valt kan det finnas en poäng i att information även finns på andra språk. Till exempel finska, bosniska-kroatiska-serbiska (BKS), kurdiska, persiska, somaliska eller något av de andra språk som har stor utbredning i Sverige. Det kan även vara aktuellt att kommunicera om leden på lokala språk som samiska, älvdalska och överkalixmål, beroende på var leden är belägen.

Det kan vara klokt att **anordna ett invigningsevenemang** eller att nyttja andras evenemang för att uppmärksamma den upprustade eller utvecklade leden. Flera goda exempel på detta finns bland de projekt som Tillväxtverket finansierat.

2. Förankra

Att projektresultaten **förankras** i de medverkande organisationerna, på flera nivåer, är avgörande för att de investeringar som gjorts ska kunna förvaltas vidare efter projektslut.

Projektresultaten behöver **förankras i samtliga medverkande organisationer** och i andra organisationer som kan vara med och ta resultaten vidare. Det kan exempelvis handla om att destinations- eller marknadsföringsbolag behöver kopplas på för att kommunicera om leden.

Resultat behöver förankras både hos de som arbetar operativt med leder och på ledningsnivå. **Förankring på ledningsnivå** är särskilt viktigt för att främja fortsatt finansiering av underhåll och utveckling av leden.

Resultaten bör även **förankras politiskt** på lokal och regional nivå, eftersom det är politikerna som ytterst beslutar om hur offentliga medel används. Det kan finnas ett behov av att **utbilda lokala och regionala politiker** om vilka värden som mountainbike- och vandringsleder skapar, för folkhälsan, attraktionskraften och den lokala eller regionala ekonomin.

När leden ska förankras vid projektslut är det en stor fördel om **kopplingarna till lokala och/eller regionala styrdokument** redan har beskrivits i förberedandefasen. På så sätt går det att återknyta till vilket bidrag som man förutsåg inför projektstart och argumentera för att det bidraget nu realiserats eller på sikt kommer realiseras.

3. Finansiera

Att säkerställa att det finns **finansiering** till den fortsatta förvaltningen och underhållet av leden är helt avgörande för att långsiktigt hållbara resultat ska uppnås.

Det kan vara klokt att använda resultat från projektet för att äska långsiktig finansiering av leden. Allra helst i form av en **dedikerad ledbudget** för förvaltningen av leden.

När projektresultat används för att argumentera för fortsatt finansiering är det bra om man kan visa på **vilka värden leden skapar** i en större kontext. Till exempel hur leden bidrar till att attrahera besökare och boende, till ökat kundunderlag för besöksnäringens företag och lokala föreningar, och genom förbättrad folkhälsa genom att fler invånare nyttjar leden.

4. Förvalta

Att **förvalta** de investeringar som gjorts längs leden är nödvändigt för ledens långsiktiga bärkraft. Även om byggnationer gjorts enligt gällande kvalitetskrav finns ett behov av underhåll som behöver tillgodoses efter projektslut.

När projektet är slut bör förvaltningen tas vidare, allra helst i ett **institutionaliserat och – genom avtal - formaliserat samarbete** mellan de aktörer som behöver involveras i förvaltningen. Till exempel ledsamordnare och andra som påverkas av eller ska bidra till att säkerställa ett långsiktigt underhåll av leden.

En rekommendation är att **efterleva de kriterier som finns för organisation av kontinuerligt arbete med leder**, till exempel i *Nationellt ramverk för vandringsleder* i den fortsatta förvaltningen av leden. Kriterierna kan omfatta nödvändiga funktioner, kvalitetsstandard,

ansvarsfördelning med avtal, skötselplan, med mera, som behövs för en hållbar förvaltning.

Digital förvaltning av dokumentation och information är viktigt att inte glömma bort.

5. Följ upp

Att **följa upp** hur leden används efter projektet är viktigt för att påvisa de värden leden skapar.

Inte minst är det **eftersträvansvärt att kunna göra före- och eftermätningar** av antalet ledutövare med hjälp av mätutrustning längs leden. Genom att påvisa att fler personer nyttjar leden går det också att argumentera för fler nyttor som leden skapar, i form av attraktiva livsmiljöer för besökare och boende, bidrag till förbättrad folkhälsa, med mera.

Återkommande uppföljning och utvärdering med andra metoder är viktig för att **kunna visa på vilka värden** på lokalsamhället som leden skapar. Kvalitativ datainsamling i form av frågeformulär, intervjuer och analys av data från exempelvis besöksnäringens företag kompletterar den kvantitativa uppföljningen av antal ledutövare.

Bilaga. Projekt som mottagit stöd från Tillväxtverket

Projekt som mottagit stöd från Utlysning 1 (november 2021-januari 2022)	Projektägare	Region	Beviljat belopp	Vandringsled	Mountainbikeled
Investeringar i Västernorrlands leder	Region Västernorrland	Västernorrland	2 281 030	Ja	
Romboleden genom Lofsdalen - ett steg för en långsiktig förstärkning av besöksnäringen och företagande i landsbygden	Lofsdalsfjällens turistnäring ek.för.	Jämtland/Härjedalen	1 800 000	Ja	
Skapa framtidens leder för alla på Stiftelsen Idre Fjäll	Stiftelsen Idre Fjäll	Dalarna	1 459 260		Ja
Investera i leder i Dalarnas landsbygd	Visit Dalarna AB	Dalarna	4 062 153	Ja	Ja
Kvalitetssäkrade leder i Värmland	Visit Värmland ekonomisk förening	Värmland	3 494 860	Ja	Ja
Kottaberget flowtrails	Nora kommun	Örebro	2 822 000	Ja	Ja
Trails of Västmanland -Expansion 2022–2024	Region Västmanland	Västmanland	4 863 596	Ja	Ja
Kvalitetssäkring av vandringsleder i Region Västra Götaland - fysisk upprustning	Västkuststiftelsen	Västra Götaland	1 619 025	Ja	
Led Ut - Ledutveckling Östgötaleden	Region Östergötland	Östergötland	1 060 100	Ja	
Jönköpings län knyter ihop och utökar sina ikoniska cykelområden	Smålandsturism AB	Jönköpings län	3 307 815		Ja
Utveckling och upprustning av Hallandsleden	Region Halland	Halland	2 988 932	Ja	
Södra Småland som en del av den sydsvenska vandringsdestinationen	Region Kronoberg	Kronoberg	2 103 700	Ja	
Utveckling av MTB-leder i Dackestupet, Virserum	Hultsfreds kommun	Kalmar Län	1 026 784		Ja
Sammanlänkande broar på ARK56 - vandra i Blekinge Arkipelag	Biosfärområde Blekinge Arkipelag	Blekinge	4 575 375	Ja	
Hållbara och säkrare leder på Kullahalvön	Länsstyrelsen i Skåne	Skåne	1 295 800	Ja	Ja
Kraftsamling Outdoor Skåne	Region Skåne, Samhällsplanering	Skåne	3 574 157	Ja	Ja

Projekt som mottagit stöd från Utlysning 2 (november 2022-januari 2023)	Projektägare	Region	Beviljat belopp	Vandringsled	Mountainbikeled
Leder i Ekoparker Pite Älvdal	Kreativa Byar i Älvsbyn Ekonomisk förening	Norrbottnen	1 264 761	Ja	
Hållbar ledutveckling i Umeåregionen 2023–2024	Umeå kommun	Västerbotten	3 498 443	Ja	Ja
Ledutveckling Hemavan Tärnaby och Storuman 2023–2024	Storumans kommunföretag AB	Västerbotten	1 248 637	Ja	
Rusta pilgrimsleder, sydöstra Jämtlands pastorat	Sydöstra Jämtlands Pastorat	Jämtland	3 612 191	Ja	
Investera i vandringsleder i Funäsfjällen 2023–24	Föreningen Västra Härjedalens Bygdesamrådsgrupp	Jämtland	1 980 000	Ja	
Vandringsleder och MTB-leder i Vemdalen/Åsarna	Destination Vemdalen AB	Jämtland	1 676 878	Ja	
Vandringsleder Gävleborg	Länsstyrelsen Gävleborg	Gävleborg	1 398 567	Ja	
Investera i leder i Dalarnas landsbygd - del 2	Visit Dalarna AB	Dalarna	5 924 235		Ja
Utveckling till hållbara leder inom cykeldestinationen Nora kommun	Nora kommun	Örebro	1 767 052		Ja
Romboleden	Västerås stift	Västmanland	3 206 295	Ja	
Utveckling av vandring och MTB spår i Hallstahammar	Hallstahammars kommun	Västmanland	352 609	Ja	Ja
Utveckling av leder och slingor i Roslagen	Östhammars kommun	Uppsala	1 994 047	Ja	
Vandring och turism i Fjärdhundraland	Upplandsstiftelsen	Uppsala	737 000	Ja	
Stockholm Archipelago Trail	Stockholm Business Region	Stockholm	6 915 940	Ja	
Utveckling av hållbara och kvalitetssäkrade vandrings- och MTB leder i Västra Götaland	Väst kuststiftelsen	Västra Götaland	1 579 910	Ja	Ja
Ledsamverkan Billingeleden	Skövde kommun	Västra Götaland	1 910 407	Ja	
Utveckling av Bergs Gård MTB-arena	Bergs gård	Södermanland	1 825 050		Ja
Kvalitetshöjande insatser på Östgötaleden	Region Östergötland	Östergötland	2 323 380	Ja	
Vandringsleder Gotland	Region Gotland	Gotland	3 711 382	Ja	
Investera i leder i landsbygder	Region Jönköping	Jönköping	5 613 104	Ja	
MTB i Halland	Region Halland	Halland	3 279 270		Ja
Ledutveckling södra Småland	Region Kronoberg	Kronoberg	851 340	Ja	
Storkrundan	Lunds kommun	Skåne	680 533	Ja	

A couple is relaxing in a red and black striped hammock, suspended between two trees. They are positioned on the right side of the frame, with their legs hanging down. The background is a dense forest of tall, thin trees, with sunlight filtering through the leaves, creating a warm, golden glow. A calm body of water is visible in the lower right corner, reflecting the surrounding greenery.

OXFORD RESEARCH

Oxford Research är ett nordiskt konsultföretag med verksamhet i Sverige, Danmark, Norge, Finland, Lettland och Belgien (Bryssel). Våra kunder finns på både den nationella, nordiska och europeiska marknaden. Vi är specialiserade på samhällsvetenskapliga analyser, utvärderingar och strategier. Regional utveckling och välfärd är våra huvudsakliga fokusområden.

Läs mer på vår hemsida oxfordresearch.se.